

CrnaGora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03- 8809 /

Podgorica, 18. maj 2020. godine

MINISTARSTVO EKONOMIJE
- n/r ministarke g-đe Dragice Sekulić -

Poštovana gospođo Sekulić,

Povodom *Predloga akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori 2018-2020, za 2020. godinu*, Ministarstvo finansija daje sljedeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predlog akcionog plana i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Na osnovu podataka koje ste dostavili u Izvještaj o analizi uticaja propisa u dijelu procjene fiskalnog uticaja, za implementaciju Akcionog plana za 2020. godinu predviđena su sredstva u ukupnom iznosu od 221.370.983,85 €, od čega iz budžeta 4.659.476,85 €.

Realizacija planiranih aktivnosti koje se finansiraju iz budžeta Crne Gore, ne zahtijeva obezbjeđenje dodatnih budžetskih sredstva, već su ista opredijeljena tekućim Zakonom o budžetu kod sledećih potrošačkih jedinica: Ministarstva ekonomije iznos od 2.160.407,00 €, Ministarstva nauke - 1.394.000,00 €, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja- 526.736,85 €, Ministarstva kulture – 290.333,00 €, Zavoda za zapošljavanje - 200.000,00 €, Zavoda za školstvo 3.000,00 € i Uprave za nekretnine 85.000,00 €. Takođe, pojedine aktivnosti se realizuju, kroz redovne aktivnosti njihovih nosilaca, a u skladu sa ograničenim budžetskim sredstvima.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija nema primjedbi na Akcioni plan za 2020. godine za sprovođenje Strategije razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori 2018-2020, s tim da se sredstva neophodna za implementaciju Akcionog plana usklade sa sredstvima planiranim nosiocima aktivnosti godišnjim Zakonom o budžetu za 2020. godinu.

Takođe, s obzirom da se radi o udruživanju finansijskih sredstava iz različitih izvora, ukazujemo da je implementaciju aktivnosti predviđenih ovim planom potrebno uskladiti sa stepenom ostvarenja sredstava iz predviđenih izvora.

S poštovanjem,

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

MINISTARSTVO EKONOMIJE

NAZIV PROPISA

Akcionni plan za sprovođenje Strategije razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori 2018 – 2022, za 2020. godinu

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 27. jula 2018. godine usvojila je Strategiju razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori 2018-2022. sa okvirnim akcionim planom. Strategija razvoja MMSP u Crnoj Gori 2018-2022 predstavlja kontinuitet politike definisan prethodnom strategijom. Strategija definiše pet strateških ciljeva:

- Unapređenje poslovnog ambijenta;
- Unapređenje pristupa izvorima finansija za MMSP;
- Razvoj preduzetničkih znanja, vještina i kompetencija – usklađenost sa potrebama tržišta rada;
- Jačanje konkurentnosti MMSP;
- Promocija preduzetništva mladih, žena i socijalnog preduzetništva.

Akcionni plan za 2020. godinu Strategije predstavlja kontinuitet višegodišnje politike u jačanju konkurentnosti mikro, malih i srednjih preduzeća. Aktivnosti definisane u Akcionom planu su strukturirane kroz definisane strateške ciljeve gdje aktivnosti koje se odnose na poslovni ambijent, pristup finansijama i olakšavanje sticanja potrebnih znanja i vještina su vezani za sveukupno oružanje koje treba da olakša razvoj preduzetništva u cjelini, dok se aktivnosti kroz četvrti cilj vezuju za unapređenje kapaciteta na nivou preduzeća koje treba da rezultira povećanjem konkurentnosti MMSP.

Dalji napredak u razvoju MMSP sektora zavisi od unapređenja okvirnih uslova eksternih faktora koji utiču na poslovanje MMSP, ali i u velikoj mjeri od unapređenja unutrašnjih kapaciteta MSP. To se prije svega odnosi na prevazilaženje sledećih izazova/problema:

- Složenost poslovnog ambijenta:
  - o Potreba za unapređenjem pravne regulative;
  - o Dalje pojednostavljivanje administrativnih procedura i elektronske dostupnosti javnih usluga;
  - o Predvidljivost pravnih i poreskih instrumenata.
- Dostupnost finansija:
  - o Lakši i pristupačniji pristup različitim izvorima finansiranja;
  - o Raznovrsnost finansijskih instrumenata shodno potrebama MSP;
  - o Nedovoljno razvijeni kapaciteti finansijskih institucija i MSP za razvojem međusobne saradnje.
- Obrazovanje i kapaciteti ljudskih resursa:
  - o Sticanje potrebnih znanja i vještina u okviru formalnog obrazovanja i neformalnog učenja shodno potrebama MMSP i tržišta rada;
  - o Podizanje kapaciteta pružaoca poslovnih i savjetodavnih usluga.
- Nedovoljna konkurentnost preduzeća:
  - o Zaokruživanje institucionalne infrastrukture;
  - o Unapređenje nefinansijske podrške MSP;
  - o Uvođenje i primjena međunarodnih standarda u poslovanje;
  - o Povezanost MMSP sa centrima znanja i razvoj inovativnosti;
  - o Povezanost MMSP u klastere i lance dobavljača;
  - o Spremnost za izvoz.

Mjere sadržane Akcionim planom za sprovođenje Strategije finansiraju se iz već definisanog budžeta Crne Gore za 2020 godinu, budžeta javnih institucija, jedinica lokalnih samouprava, realizacijom programa i projekata finansiranih iz EU fondova i drugih međunarodnih organizacija, privatnog sektora.

Realizacija mjera i aktivnosti iz ovog Akcionog plana, doprinijeće:

- unapređenju poslovnog ambijenta skraćivanjem administrativnih procedura i troškova;
- jačanju dostupnosti i raspoloživosti finansijskih sredstava;
- unapređenju konkurentnosti MMSP kroz unapređenje raspoloživosti savjetodavnih usluga i informacija,

- internacionalizacije MMSP i jačanja izvoza, inovativnosti;
- unaprjeđenju infrastrukture za poslovanje početnika u biznisu (inkubatora), finansijske podrške za početnike žene mlade, socijalno preduzetništvo, kao i informacija, savjeta i pomoći prilikom osnivanja i kasnijeg poslovanja novoosnovanih preduzeća i promocije i zastupanja interesa navedenih kategorija.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

I pored značajnih rezultata i ostvarenih pozitivnih efekata na dalji razvoj sektora MSP, objektivne domaće analize i ocjene proistekle iz komunikacije sa Evropskom Komisijom, kao i izneseni pogledi i stavovi predstavnika MSP sektora su utvrdili potrebu za daljim unapređenjem politike MSP i realizacijom specifičnih mjera i aktivnosti. To se prije svega odnosi na potrebu: (i) daljeg unapređenja poslovnog ambijenta, uz jačanje dijaloga javnog i privatnog sektora i saradnje svih institucija, na nacionalnom i lokalnom nivou, uključujući unapređenje institucionalnog okvira za podršku MSP; (ii) olakšavanje pristupa MSP finansijama i korišćenju novih instrumenata; (iii) podizanju konkurentnosti i inovativnosti preduzeća omogućavanjem sticanja različitih vidova znanja i vještina menadžmenta i zaposlenih i bliskoj saradnji MSP sa istraživačko razvojnim centrima; (iv) realizacijom specifičnih, ciljanih programa podrške MSP shodno njihovim izraženim potrebama, (sertifikacija standarda kvaliteta, transfer tehnologije, razvoj e-trgovine, unapređenje i razvoj novih proizvoda i usluga, razvoja lanca snabdijevanja i klastera, jačanje pristupa inostranim tržištima itd.); (v) promocijom preduzetništva u okviru specifičnih ciljnih grupa (žene, mladi). Predloženim dokumentom su definisani sljedeći strateški ciljevi:

- Unapređenje poslovnog ambijenta
- Unapređenje pristupa izvorima finansija za MMSP
- Razvoj preduzetničkih znanja, vještina i kompetencija – usklađenost sa potrebama tržišta rada
- Jačanje konkurentnosti MMSP
- Promocija preduzetništva mladih, žena i socijalnog preduzetništva

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Okvirnim Akcionim planom, predviđena je izrada godišnjih Akcionih planova za sprovođenje Strategije razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori 2018 – 2022.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Sprovedena politika iz ovog akta, donijeće najznačajnije efekte za poslovanje malih i srednjih preduzeća, koji se ogledaju u:

- unaprjeđenju poslovnog ambijenta skraćivanjem administrativnih procedura i troškova,
- jačanju dostupnosti i raspoloživosti finansijskih sredstava kroz kredite, faktoring, garancije i jačanju znanja MMSP o upravljanju finansijama,
- unaprjeđenju konkurentnosti MMSP kroz unapređenje raspoloživosti savjetodavnih usluga i informacija, internacionalizacije MMSP i jačanja izvoza, inovativnosti, preduzetničkih kompetencija, formalne i neformalne edukacije u MMSP, privatno-javnog partnerstva u kreiranju i implementaciji politike MSP, jačanje institucionalne infrastrukture za MMSP (biznis centara, tehnoloških parkova), unapređenje društvene odgovornosti, uloge žena u biznisu, promocije MSP itd,
- unaprjeđenju infrastrukture za poslovanje početnika u biznisu (inkubatora), finansijske podrške za početnike, žene, mlade, socijalno preduzetništvo, kao i informacija, savjeta i pomoći prilikom osnivanja i kasnijeg poslovanja novoosnovanih preduzeća i promocije i zastupanja interesa navedenih kategorija.,

Navedeni efekti će u kratkom roku doprinijeti ostvarivanju planiranih rezultata:

- povećanje broja MMSP;
- povećanje zaposlenosti u MMSP;
- povećanje učešća MMSP u ukupnoj zaposlenosti;
- povećanje učešća MMSP u izvozu;
- povećanje učešća MMSP u BDV, prometu.

Očekivani efekti ovog akta na duži rok odnose se na razvoj preduzetničkog društva, otvaranje novih radnih mjesta i smanjenje nezaposlenosti, uravnoteženje regionalnog razvoja i stvaranje konkurentnog sektora MMSP i njegovog većeg doprinosa u ukupnoj vrijednosti crnogorske ekonomije.

- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Akcionni plan obuhvata 2020. godinu kojim su definisane mjere, aktivnosti, nosioci realizacije, indikatori uspješnosti, i potrebna finansijska sredstva. U cilju postizanja ciljeva Strategije, u njenu implementaciju biće uključen značajan broj institucija. Nadležne institucije dostavljajuće godišnje izvještaje Ministarstvu o realizaciji strateških mjera i aktivnosti definisanih akcionim planom. Praćenjem će se identifikovati ostvareni napredak, detaljnije analizirati problemi i prepreke nastale u procesu sprovođenja Strategije i eventualno preduzimati korektivne mjere.

Praćenje sprovođenja Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori 2018 – 2022, za 2020. godinu vršiće Ministarstvo ekonomije.

Sprovođenje Strategije MMSP odlikuje multisektorski i višedimenzionalan pristup, koji zahtijeva princip unaprijed definisane podjele nadležnosti resorno odgovornih institucija i efikasnu koordinaciju u sprovođenju mjera i aktivnosti utvrđenih akcionim planom.

Za praćenje sprovođenja Strategije pratiće se podaci sadržani u međunarodnim izvještajima, kao i nacionalni statistički podaci. Za svaki strateški cilj definisan je jedan ili više indikatora za praćenje realizacije, koji su namijenjeni za usmjeravanje prilikom izrade mjera za sprovođenje, da ukažu na očekivane rezultate i utvrde da li su ciljevi ispunjeni.

Datum i mjesto

27.04.2020. godine, Podgorica

Starješina

[Handwritten signature]